

การจัดการกลุ่มผู้สูงอายุโดยแรงยึดเหนี่ยวทางสังคม
ตำบลน้ำโจ้ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง

The Elderly Management Base on Social Cohesion of
Nam Jo Subdistrict, Mae Tha District, Lampang Province

ณัฐดนัย ประเทืองบริบูรณ์^{1*}, ไพฑูรย์ อินตะขัน², ธนวรกฤต โอบารณพร³, วิศว์ เศรษฐกร⁴,
พัชรสฤษดิ์ กนิษฐเสน⁵, วรญา จตุพัฒน์รังสี⁶, เทวฤทธิ์ วิญญา⁷, พุกษา เครือแสง⁸
และธีระวัฒน์ แก้วลังกา⁹

(Nathdanai Pratuangboriboon^{1*}, Phaithun Intakhan², Tanaworakit Oranatanaporn³,
Wit Sattakorn⁴, Patcharasalid Kanittasen⁵, Worraya Jatupatrangsee⁶, Tawarit Winya⁷,
Phrueksa Krueasaeng⁸ and Theerawat kaewlangka⁹)

^{1*}คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, ²คณะวิทยาการจัดการ, ³คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม,
^{4, 5, 6, 7, 8}คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง,
⁹เทศบาลตำบลน้ำโจ้ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง

^{1*}Faculty of Humanities and Social Sciences, ²Faculty of Management Science, ³Faculty of
Industrial Technology, ^{4, 5, 6, 7, 8}Faculty of Humanities and Social SciencesLampang Rajabhat
University, ⁹Nam Jo Subdistrict Municipality Mae Tha District Lampang Province
อีเมลผู้แต่งหลัก: nathdanaipg@gmail.com เบอร์โทร: 08 5354 5446

วันที่รับบทความ 1 ตุลาคม 2567

Received: Oct. 1, 2024

วันที่รับแก้ไขบทความ 25 พฤษภาคม 2568

Revised: May. 25, 2025

วันที่ตอบรับบทความ 28 พฤษภาคม 2568

Accepted: May. 23, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการจัดการผู้สูงอายุในตำบลน้ำโจ้ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง จากข้อมูลด้านบริบทพื้นที่ สถานการณ์ในอดีตและปัจจุบัน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และการจัดการในปัจจุบัน 2) พัฒนารูปแบบการจัดการผู้สูงอายุบนฐานการสร้างแรงยึดเหนี่ยวทางสังคมในด้านสังคมและเทคโนโลยี และ 3) กำหนดบทบาทสถานของตำบลเพื่อการจัดการผู้สูงอายุบนฐานการสร้างแรงยึดเหนี่ยวทางสังคมตำบลน้ำโจ้ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ด้วยวิธีวิจัยแบบผสมด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการตรวจสอบแบบสามเส้ากับการวิจัยเชิงปริมาณ ด้วยการเก็บแบบสำรวจจากผู้สูงอายุและประชาชนในเขตเทศบาลตำบลน้ำโจ้ จำนวน 400 ชุด วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ปี พ.ศ. 2565 เป็นต้นมา หลังจากมีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลน้ำโจ้จึงได้กำหนดแนวทางการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ ได้แก่ ด้านการเตรียมความพร้อมของประชากรเพื่อวัยสูงอายุ ด้านส่งเสริมการพัฒนาผู้สูงอายุ ด้านการพัฒนาและเผยแพร่องค์ความรู้ด้านผู้สูงอายุ และส่งเสริมการเล่นกีฬา การออกกำลังกาย 2) ความสำคัญของคนทุกวัยใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างมีคุณภาพ ได้แก่ การสร้างแรงยึดเหนี่ยวทางสังคมโดยการส่งเสริมความผูกพันทางสังคมสำหรับการสร้างสังคมที่เหนียวแน่นและปรองดอง การจัดการช่องว่างระหว่างวัยที่เป็นสิ่งสำคัญในการส่งเสริมความสามัคคี ความเข้าใจ และความร่วมมือระหว่างบุคคลในกลุ่ม

อายุต่าง ๆ และนวัตกรรมทางสังคมที่เกิดจากการวิจัยด้วยการผสมผสานระหว่างเทคโนโลยีที่เป็นนวัตกรรม และความแตกต่างระหว่างวัยที่เข้มแข็งสามารถนำไปสู่การดำรงอยู่ร่วมกันได้

3) การกำหนดปทัสถาน (ข้อตกลง) เป็นกระบวนการที่ได้ทำอย่างต่อเนื่องและได้รับความร่วมมือจากสมาชิกทุกคน โดยมีเป้าหมายเพื่อให้กลุ่มสามารถพัฒนาไปอย่างมั่นคงและยั่งยืน

คำสำคัญ: การจัดการกลุ่มผู้สูงอายุ; แรงยึดเหนี่ยวทางสังคม; ช่องว่างระหว่างวัย

Abstract

This research aimed to 1) synthesize the process of elderly management in Nam Cho Sub-district, Mae Tha District, Lampang Province from information on the context of the area, past and present situations, stakeholders, and current management; 2) develop a model of elderly management based on building social cohesion in terms of society and technology; and 3) determine the norms (agreements) of the sub-district for elderly management based on building social cohesion in Nam Cho Sub-district, Mae Tha District, Lampang Province using mixed research methods, combining qualitative research, using participant observation, interviews, and focus group discussions. Data were analyzed using triangulation and quantitative research by collecting 400 surveys from the elderly and people in Nam Cho Sub-District Municipality. Data were analyzed using ready-made statistical programs, including frequency, mean, standard deviation, correlation analysis, and multiple regression analysis.

The research results found that 1) Since 2022, after the change of local administrators, Nam Cho Subdistrict Municipality has set development guidelines related to the elderly, including preparing the population for the elderly, promoting the development of the elderly, developing and disseminating knowledge on the elderly, and promoting sports and exercise. 2) The importance of people of all ages living together in a quality society, including building social cohesion by promoting social ties for building a strong and harmonious society, managing the generation gap, which is important in promoting unity, understanding, and cooperation among people in different age groups, and social innovation resulting from research by combining innovative technology and strong generational differences can lead to coexistence. 3) Setting the norm (agreement) is a continuous process that receives cooperation from all members. The goal is for the group to develop steadily and sustainably.

Keywords: Elderly Management; Social Cohesion; Generation Gap

บทนำ

มุมมองทั่วโลกเกี่ยวกับผลกระทบของการสูงวัยของประชากรต่อระบบการดูแลสุขภาพและบริการทางสังคมกำลังเป็นประเด็นที่มีความสำคัญมากขึ้น โดยที่ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกต้องต่อสู้กับความท้าทายที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านประชากร ดังที่กรมกิจการผู้สูงอายุของประเทศไทยได้เน้นย้ำไว้ว่า ประเทศไทยกำลังเข้าสู่สังคมสูงวัยโดยสมบูรณ์ โดยมีการคาดการณ์ว่าภายในปี 2565 สัดส่วนผู้สูงอายุจะสูงถึง 20% ของประชากรทั้งหมด (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2564; สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, 2566) การเปลี่ยนแปลงทางประชากรไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะในประเทศไทย โดยเห็นได้จากข้อเท็จจริงที่ว่าในปี พ.ศ. 2573 ประเทศสมาชิกอาเซียน 7 ใน 10 ประเทศจะเข้าสู่ "สังคมสูงวัย" โดยมากกว่า 10% ของประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป (ศุภลักษณ์ ปรางนาดี, 2566) ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงด้านประชากรศาสตร์นี้ขยายไปเกินกว่าระบบการดูแลสุขภาพ และครอบคลุมถึงบริการทางสังคม ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และคำรักษาพยาบาลสำหรับครัวเรือน มีการวิจัยที่เรียกร้องให้ทบทวนสถานการณ์ของผู้สูงอายุในประเทศไทยอย่างครอบคลุม โดยเน้นไปที่ความสำคัญของการขับเคลื่อนความคิดตั้งแต่เริ่มต้นที่เป็นไปเพื่อตอบสนองความต้องการเฉพาะของประชากรสูงอายุ (The Active, 2022) นอกจากนี้ การเข้าสู่สังคมสูงวัยทำให้เกิดคำถามว่าการเปลี่ยนแปลงนี้จะส่งผลกระทบต่อสังคมในด้านต่าง ๆ อย่างไร เช่น พลวัตทางสังคม เสถียรภาพทางเศรษฐกิจ การเข้าถึงการรักษาพยาบาล และภาวะทางการเงินของครอบครัว (ณัฐนันท์ วิจิตรอักษร และคณะ, 2565) ในขณะที่การกำหนดนโยบายการดำเนินงานภายในแผนพัฒนาระดับชาติที่คำนึงถึงผลกระทบของประชากรสูงอายุต่อระบบการดูแลสุขภาพและบริการทางสังคมจึงกลายเป็นสิ่งจำเป็น (สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ, 2566)

เมื่อสัดส่วนผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น ประเด็นสำคัญประการหนึ่งที่เกิดขึ้นคือช่องว่างระหว่างวัย ซึ่งหมายถึงความแตกต่างทางความคิด ความเชื่อ ทศนคติ และระยะการเจริญเติบโตระหว่างบุคคลในช่วงวัยที่แตกต่างกัน (ปิยะพร ขุนทองเอก, 2566) ความคลาดเคลื่อนในความเข้าใจนี้ไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะในสังคมขนาดใหญ่เท่านั้น แต่ยังปรากฏให้เห็นภายในครอบครัวด้วย ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ทั้งส่วนตัวและทางอาชีพ มุมมองที่แตกต่างกันในแต่ละรุ่นสามารถนำไปสู่ความขัดแย้งเนื่องจากแต่ละกลุ่มอาจมีความคาดหวังและรูปแบบการสื่อสารที่แตกต่างกัน (กนกพันธ์ โลภุตรวงศ์, 2565) ทั้งนี้ ความท้าทายในการสื่อสารระหว่างรุ่นภายในพลวัตของครอบครัวเป็นปัญหาที่มีมายาวนานซึ่งต้องอาศัยความเอาใจใส่และความเข้าใจ โดยเน้นถึงความสำคัญของการสื่อสารที่เหมาะสมระหว่างคนรุ่นต่าง ๆ การทำความเข้าใจพฤติกรรม แนวความคิด และความรู้สึกของแต่ละกลุ่มอายุ (ศูนย์เรียนรู้สุขภาพ, 2563) เพื่อลดช่องว่างระหว่างรุ่นอย่างมีประสิทธิภาพการสื่อสารที่ชัดเจน ถูกต้อง และตรงไปตรงมาเป็นสิ่งสำคัญสำหรับทุกวัยเพื่อส่งเสริมความเข้าใจและการทำงานร่วมกันที่ดีขึ้นระหว่างสมาชิกในครอบครัวและเพื่อนร่วมงาน นอกจากนี้ ความท้าทายในการสื่อสารในการดูแลสุขภาพ ซึ่งรุนแรงขึ้นจากปัญหาทางกายภาพ เช่น ความบกพร่องทางการได้ยินและปัญหาด้านความรู้ความเข้าใจ เน้นย้ำถึงความจำเป็นในการใช้ความอดทนและกลยุทธ์การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพในการปฏิสัมพันธ์ระหว่างรุ่น (ศูนย์วิชาการด้านการรู้เท่าทันสื่อของผู้สูงอายุ, 2565) ด้วยการยอมรับและจัดการกับอุปสรรคในการสื่อสารเหล่านี้ แต่ละบุคคลสามารถปลูกฝังความสัมพันธ์

ที่แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น ทำงานและดำรงชีวิตร่วมกันอย่างกลมกลืนในกลุ่มอายุต่าง ๆ ภายในครอบครัว ที่มีชีวิตชีวา

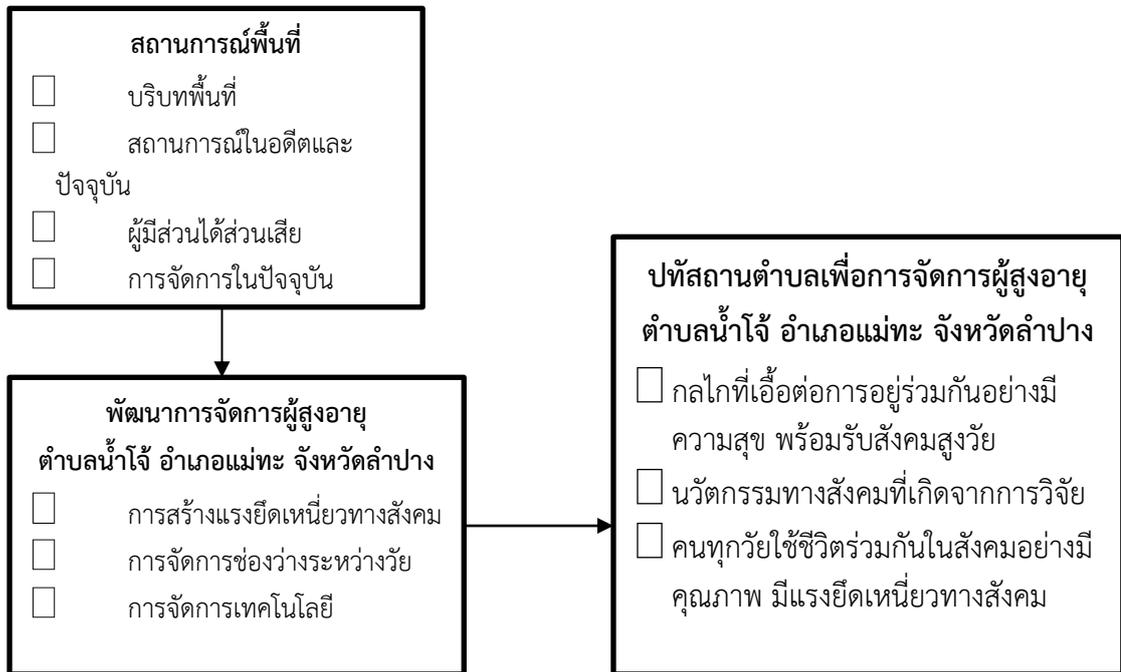
เทศบาลตำบลน้ำโจ้ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง มีความพยายามที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในพื้นที่ที่มีจำนวนมากถึง 2,340 คน จากจำนวนประชากรทั้งสิ้น 9,609 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 24.35 หรือประมาณหนึ่งในสี่ของจำนวนประชากรทั้งหมด โดยยังไม่มีการจัดตั้งกลุ่มผู้สูงอายุอย่างเป็นทางการที่จะเป็นช่องทางสร้างกิจกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อตนเอง ครอบครัว สังคม ชุมชน ท้องถิ่น การดำเนินการกับกลุ่มผู้สูงอายุยังขาดทิศทางในการดำเนินการในเรื่องสังคมผู้สูงอายุอย่างเป็นทางการ ประกอบกับการดำเนินการส่วนใหญ่จะมีลักษณะเป็นกิจกรรมที่นำผู้สูงอายุมารวมกัน สถานการณ์ที่เกิดขึ้นคือผู้สูงอายุจำนวนไม่กีรายที่เข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง และส่วนใหญ่จะเข้าร่วมกิจกรรมเพียงบางครั้งเท่านั้น นอกจากนี้ ในช่วงปีงบประมาณ 2560 – 2563 ที่ผ่านมามีการจัดทำงบประมาณเพื่อสนับสนุนกิจกรรมผู้สูงอายุเพียงร้อยละ 0.3 จากงบประมาณทั้งหมดในแต่ละปี

จากการลงพื้นที่และวิเคราะห์สถานการณ์ของกลุ่มผู้สูงอายุในตำบลน้ำโจ้ ในเบื้องต้นจะพบว่า คนในพื้นที่ที่มีความต้องการที่จะพัฒนากลุ่มผู้สูงอายุให้เกิดการรวมตัวกันอย่างเป็นทางการด้วยเหตุที่จำนวนของผู้สูงอายุในตำบลมีจำนวนมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง และยังมีพลังแข็งแรงพอที่จะทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ แต่ยังคงขาดความเชื่อมโยงประสานระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ที่มีความแตกต่างกันในแต่ละช่วงอายุ ขาดการสื่อสารที่สร้างความเข้าใจซึ่งกันและกัน และยังคงขาดการรวมกลุ่มกันอย่างเป็นทางการ ดังนั้น จึงต้องการศึกษาถึงกระบวนการขับเคลื่อนจัดการผู้สูงอายุในตำบลน้ำโจ้ของคนในพื้นที่ ความร่วมมือและการใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการ เพื่อนำเสนอรูปแบบการจัดการกลุ่มผู้สูงอายุโดยแรงยึดเหนี่ยวทางสังคมตำบลน้ำโจ้ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสังเคราะห์กระบวนการจัดการผู้สูงอายุในตำบลน้ำโจ้ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง จากข้อมูลด้านบริบทพื้นที่ สถานการณ์ในอดีตและปัจจุบันผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และการจัดการในปัจจุบัน
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการผู้สูงอายุบนฐานการสร้างแรงยึดเหนี่ยวทางสังคมในด้านสังคม เทคโนโลยี กลไกที่เอื้อต่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และนวัตกรรมทางสังคมที่เกิดจากการวิจัยตำบลน้ำโจ้ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง
3. เพื่อกำหนดปทัสถาน (ข้อตกลง) ของตำบลเพื่อการจัดการผู้สูงอายุบนฐานการสร้างแรงยึดเหนี่ยวทางสังคมตำบลน้ำโจ้ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง

กรอบความคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบความคิดการวิจัย

จากภาพกรอบความคิด จากการทบทวนวรรณกรรมประกอบกับงานวิจัยนี้มีเป้าหมายที่จะศึกษาสถานการณ์ของพื้นที่ตำบลน้ำโจ้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ในประเด็นบริบทพื้นที่ สถานการณ์ในอดีตและปัจจุบัน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และการจัดการในปัจจุบัน เพื่อจะนำข้อมูลไปทำการศึกษาพัฒนาการจัดการผู้สูงอายุตำบลน้ำโจ้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ในประเด็นการสร้างแรงยึดเหนี่ยวทางสังคม การจัดการช่องว่างระหว่างวัย และจัดการเทคโนโลยี ทั้งนี้ ทั้งการศึกษา สถานการณ์ของพื้นที่ และพัฒนาการจัดการผู้สูงอายุตำบลน้ำโจ้ว จะนำไปสู่การกำหนดปทัสถาน (ข้อตกลง) ของตำบลตำบลน้ำโจ้ว อำเภอแม่ทะ ใน 3 ประเด็น ได้แก่ 1) กลไกที่เอื้อต่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข พร้อมรับสังคมสูงวัย 2) นวัตกรรมทางสังคมที่เกิดจากการวิจัย และ 3) คนทุกวัยใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างมีคุณภาพ มีแรงยึดเหนี่ยวทางสังคม ซึ่งผลจากการดำเนินการวิจัยตามกรอบแนวคิดเชื่อว่าจะเป็น การลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมสูงวัย ทำให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถดำรงชีวิตด้วยตนเองได้อย่างมีคุณค่า และเกิดการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้สูงอายุสามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างเต็มภาคภูมิ มีรูปแบบกิจกรรมการขับเคลื่อนสุขภาวะสังคมสูงวัยที่เหมาะสม ทุกช่วงวัยรู้ถึงสิทธิและหน้าที่ของตนเอง และสามารถถ่ายทอดความรู้สู่คนในสังคมได้ ผู้สูงอายุสามารถปรับสภาพตัวเองให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้ ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ตามปกติ อันจะไม่เป็นภาระต่อครอบครัว สังคม และชุมชน และเกิดความเข้มแข็งมั่นคง และมีความสุขมากของชุมชนขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัยและระเบียบวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยเป็นโครงการวิจัยและพัฒนา (R&D) เพื่อจะพัฒนารูปแบบ การสร้างกระบวนการจัดการผู้สูงอายุบนฐานการสร้างแรงยึดเหนี่ยวทางสังคม ได้จัดแบ่งการวิจัยออกเป็น 2 ประเภท คือการวิจัยเชิงคุณภาพ และการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การวิจัยเชิงปริมาณ ด้วยการเก็บแบบสำรวจจากผู้สูงอายุและประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลน้ำโจ้ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง เพื่อหาระดับการสร้างแรงยึดเหนี่ยวทางสังคม การจัดการช่องว่างระหว่างวัยและการจัดการเทคโนโลยี รวมถึงวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อกลไกที่เอื้อต่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ความพร้อมในการรับสังคมสูงวัยและนวัตกรรมทางสังคม ได้กำหนดการเก็บข้อมูลทั้งหมด จำนวน 400 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มเดียวกับการวิจัยเชิงคุณภาพ คณะผู้วิจัยได้เลือกสร้างแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประเมินค่าตามแบบของ ลิเคิร์ต สเกล โดยกำหนดให้มีมาตราส่วนประเมินค่าของการตีความหมายออกเป็น 5 ระดับ (Likert, 1961) ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ได้ค่า IOC=0.93 พร้อมทั้งหาค่าความเชื่อมั่น จำนวน 30 ชุด ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.84 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการนำแบบสอบถามมาประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS ประกอบด้วย ค่าร้อยละเพื่อตอบคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับพัฒนาการจัดการผู้สูงอายุ และปทัสถานตำบลเพื่อการจัดการผู้สูงอายุตำบลน้ำโจ้ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อกลไกที่เอื้อต่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข พร้อมรับสังคมสูงวัย นวัตกรรมทางสังคม และแรงยึดเหนี่ยวทางสังคม

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ งานวิจัยนี้ใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิและจากบุคคล ด้วยการสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม โดย 2.1) การสัมภาษณ์เชิงลึกรวม 52 คน คัดเลือกจากผู้สูงอายุ ผู้นำชุมชนในตำบลน้ำโจ้ นายยกเทศมนตรีและสมาชิกสภาเทศบาลตำบลน้ำโจ้ ตัวแทนจาก รพ.สต. ประชาชนทั่วไปที่ไม่ใช่ผู้สูงอายุ และเยาวชนอายุไม่เกิน 25 ปี 2.2) ประชุมกลุ่ม ประกอบด้วยกลุ่มผู้สูงอายุ ผู้นำชุมชนและประชาชนในตำบลน้ำโจ้ จำนวน 2 ครั้ง ๆ ละ 10 หมู่บ้าน และตัวแทนจากเทศบาลตำบลน้ำโจ้ ตัวแทนจาก รพ.สต. และภาคีเครือข่าย รวมครั้งละ 100 คน 2.3) ประชุมระดมความคิดเห็น เพื่อยืนยันและรับรองรูปแบบและปทัสถานตำบล เพื่อการจัดการผู้สูงอายุบนฐานการสร้างแรงยึดเหนี่ยวทางสังคมตำบลน้ำโจ้ ประกอบด้วย ตัวแทนผู้สูงอายุ ตัวแทนผู้นำชุมชน และประชาชนในตำบลน้ำโจ้ ตัวแทนจากเทศบาลตำบลน้ำโจ้ ตัวแทนจาก รพ.สต. และตัวแทนภาคีเครือข่าย รวม 22 คน ทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของข้อมูลด้วยการตรวจสอบแบบสามเส้า (Denzin, 1970) ประกอบด้วย 1) การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล 2) ด้านผู้ให้ข้อมูล และ 3) ด้านวิธีรวบรวมข้อมูล และนำผลการเก็บรวบรวมข้อมูลมาตรวจสอบซึ่งกันและกัน เพื่อให้เชื่อมั่นได้ว่าการรายงานผลของงานวิจัยมีข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ ที่มีความครอบคลุม เพียงพอในการพรรณนาวิเคราะห์ และอธิบายลงข้อสรุปผลการศึกษา

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า การดำเนินการกับกลุ่มผู้สูงอายุยังขาดทิศทางการดำเนินการเรื่องสังคมผู้สูงอายุอย่างเป็นองค์รวม ประกอบกับเทศบาลตำบลน้ำโจ้ได้มีการปรับบทบาทด้วยการหันมาให้ความสนใจในการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนกลุ่มผู้สูงอายุภายใต้แนวโน้มการเข้าสู่สังคมสูงวัย มีการกำหนดประเด็นสังคมสูงวัยให้เป็นส่วนเดียวกับการสร้างสังคมเข้มแข็ง และดำเนินการด้วยหลักการบูรณาการร่วมกัน ขณะที่การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรอิสระด้านกิจกรรมที่มีอิทธิพลต่อคนทุกวัยใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างมีคุณภาพ มีแรงยึดเหนี่ยวทางสังคมตำบลน้ำโจ้ พบว่า

ตารางที่ 1 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระและระหว่างตัวแปรอิสระ

ตัวแปรพยากรณ์	B	Std. Error	Beta	T	Sig.	Tolerance	VIF
Constant	1.111	.319		3.481	.001**		
X1. การสร้างแรงยึดเหนี่ยวทางสังคม	.434	.043	.445	9.976	.000**	.944	1.059
X2. การจัดการช่องว่างระหว่างวัย	.202	.064	.139	3.162	.002**	.971	1.030
X5. นวัตกรรมทางสังคมที่เกิดจากการวิจัย	.103	.051	.091	2.018	.044*	.923	1.083

$$R = 0.750, R^2 = 0.562, F = 45.758, Sig = 0.000$$

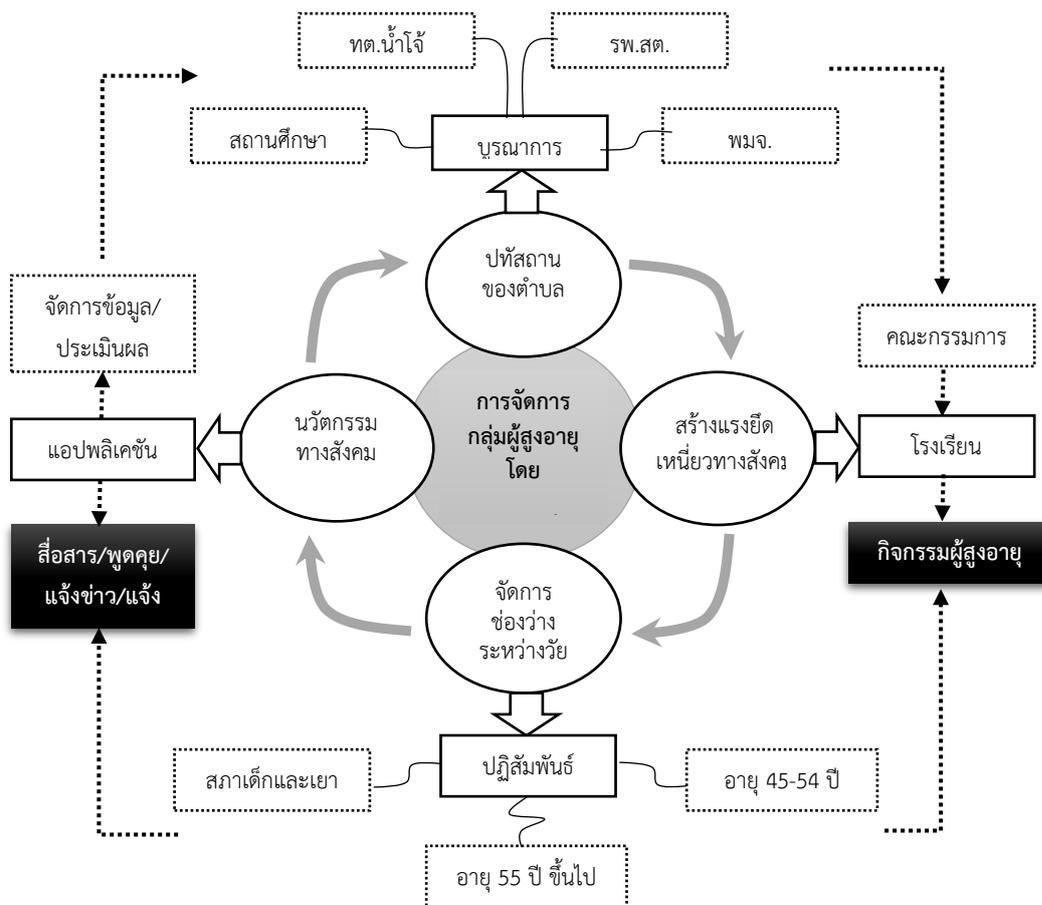
** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01, * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 พบว่า ความสำคัญของคนทุกวัยใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างมีคุณภาพ มีแรงยึดเหนี่ยวทางสังคมตำบลน้ำโจ้ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ได้แก่ การสร้างแรงยึดเหนี่ยวทางสังคม (X1) และ การจัดการช่องว่างระหว่างวัย (X2) ส่งผลทางบวกต่อคนทุกวัยใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างมีคุณภาพ มีแรงยึดเหนี่ยวทางสังคม โดยมีค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรในรูปคะแนนมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ .445 และ .139 ในรูปคะแนนดิบ (B) เท่ากับ .434 และ .202 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตามลำดับ ขณะที่ นวัตกรรมทางสังคมที่เกิดจากการวิจัย (X5) มีค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรในรูปคะแนนมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ .091 ในรูปคะแนนดิบ (B) เท่ากับ .103 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้น การพัฒนารูปแบบการจัดการผู้สูงอายุบนฐานการสร้างแรงยึดเหนี่ยวทางสังคมในด้านสังคม และเทคโนโลยีตำบลน้ำโจ้ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 ด้วยการศึกษาพัฒนาการจัดการผู้สูงอายุตำบลน้ำโจ้ ด้าน 1) การสร้างแรงยึดเหนี่ยวทางสังคม 2) การจัดการช่องว่างระหว่างวัย และ 3) นวัตกรรมทางสังคมที่เกิดจากการวิจัย ที่ได้จากการศึกษาเชิงปริมาณตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า การพัฒนารูปแบบการจัดการผู้สูงอายุบนฐานการสร้างแรงยึดเหนี่ยวทางสังคมในด้านสังคม เทคโนโลยี กลไกที่เอื้อต่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และนวัตกรรมทางสังคมที่เกิดจากการวิจัยตำบลน้ำโจ้ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง เกิดการอยู่ร่วมกันของคนทุกวัยในสังคมตำบลน้ำโจ้ แสดงให้เห็นว่าพลวัตทางสังคมมีบทบาทสำคัญต่อการเชื่อมโยงผู้คนในชุมชน การสร้างแรงยึดเหนี่ยวทางสังคมช่วยให้ผู้สูงอายุรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน และสามารถถ่ายทอดภูมิปัญญาสู่คนรุ่นใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการช่องว่างระหว่างวัยยังช่วยลดอุปสรรคในการสื่อสาร และส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกลุ่มอายุที่แตกต่างกัน นอกจากนี้

นวัตกรรมทางสังคม เช่น กิจกรรมเชื่อมโยงคนต่างวัย การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการดูแลสุขภาพ และการสร้างเครือข่ายสนับสนุนในชุมชน ช่วยเสริมสร้างความเป็นอยู่ที่ดีของผู้สูงอายุ การบูรณาการเทคโนโลยีเข้ากับการดูแลสุขภาพ ถือเป็นอีกองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้การบริหารจัดการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การวิจัยยังส่งผลให้เกิดการจัดตั้ง "โรงเรียนผู้สูงอายุตำบลน้ำโจ้ว" ซึ่งเป็นพื้นที่สำหรับการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนระหว่างคนต่างวัย โดยมีสมาชิกจาก 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้สูงอายุ (55 ปีขึ้นไป) กลุ่มวัยเตรียมความพร้อมเข้าสู่ผู้สูงอายุ (50 - 54 ปี) และกลุ่มเยาวชนจากสภาเด็กและเยาวชนตำบลน้ำโจ้ว โรงเรียนนี้ได้รับการสนับสนุนจากเทศบาลตำบลน้ำโจ้วเพื่อดำเนินกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้การจัดการผู้สูงอายุที่มีประสิทธิภาพต้องใช้แนวทางที่ครอบคลุมทั้งด้านสังคม เทคโนโลยี และมาตรฐานการดูแล ซึ่งการสร้างความรู้ความผูกพันทางสังคมและการบูรณาการเทคโนโลยีจะช่วยให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ขณะที่การกำหนดมาตรฐานในระดับชุมชนจะช่วยให้เกิดความยั่งยืนในการดูแลประชากรสูงวัยในอนาคต

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า การกำหนดปทัสถาน (ข้อตกลง) ของตำบลเพื่อการจัดการผู้สูงอายุบนฐานการสร้างแรงยึดเหนี่ยวทางสังคม ทำให้ได้รูปแบบการจัดการกลุ่มผู้สูงอายุโดยแรงยึดเหนี่ยวทางสังคมตำบลน้ำโจ้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง แสดงได้ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 2 รูปแบบการจัดการกลุ่มผู้สูงอายุโดยแรงยึดเหนี่ยวทางสังคมตำบลน้ำโจ้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง

จากภาพที่ 2 แสดงให้เห็นว่า การกำหนดปทัสถาน (ข้อตกลง) เพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติ หรือบรรทัดฐานร่วมกันที่สมาชิกของกลุ่มยึดถือและปฏิบัติตาม เพื่อให้กลุ่มสามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความร่วมมือกัน อาศัยความยืดหยุ่นและการเปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วม ในการกำหนดกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เพื่อให้ทุกคนรู้สึกเป็นเจ้าของและปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจ ซึ่งได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการโรงเรียนผู้สูงอายุ และดำเนินการสนับสนุนแผนการจัดกิจกรรม และงบประมาณ โดยเทศบาลตำบลน้ำโจ้ โดยแนวการกำหนดปทัสถาน (ข้อตกลง) ของตำบล เพื่อเป็นทางการจัดการกลุ่มผู้สูงอายุโดยแรงยึดเหนี่ยวทางสังคมตำบลน้ำโจ้ อำเภอแม่ทะ จังหวัด ลำปาง ใน 3 ประเด็น คือ 1) การสร้างแรงยึดเหนี่ยวทางสังคม เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาสังคม ที่เข้มแข็งและยั่งยืน ความไว้วางใจ การมีส่วนร่วม และการยอมรับความแตกต่างเป็นหัวใจสำคัญ ในการสร้างความเป็นหนึ่งเดียวกัน การดำเนินนโยบายและกิจกรรมที่ส่งเสริมความสามัคคีและลด ความเหลื่อมล้ำจะช่วยให้สังคมสามารถก้าวไปข้างหน้าอย่างมั่นคงและสงบสุข 2) การจัดการช่องว่าง ระหว่างวัย โดยมีข้อตกลงที่สำคัญคือไม่เพียงแต่ให้มีสมาชิกที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปเท่านั้น แต่ได้ตัดสินใจร่วมกันว่า โรงเรียนผู้สูงอายุตำบลน้ำโจ้กำหนดให้มีสมาชิกจำนวน 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 55 ปีขึ้นไป เนื่องจากเป็นช่วงวัยเกษียณอายุการทำงานจากภาคเอกชน 2) ช่วงวัยเตรียมความพร้อมเข้าสู่ผู้สูงอายุ ได้ผู้มีอายุตั้งแต่ 50 - 54 ปี และ 3) ช่วงวัยรุ่นที่อยู่ในกลุ่ม สภาดึกและเยาวชนตำบลน้ำโจ้ และ 3) การจัดการเทคโนโลยี เป็นสื่อกลางระหว่างวัยถือเป็นส่วนสำคัญ ในยุคดิจิทัล ด้วยการเข้าใจถึงการเชื่อมโยงความแตกต่างระหว่างวัย ที่สามารถใช้ประโยชน์จากความ หลากหลาย เพื่อขับเคลื่อนนวัตกรรมและการเติบโตได้ การเปิดรับโอกาสที่มาพร้อมกับการจัดการ เทคโนโลยีในกลุ่มอายุต่าง ๆ ถือเป็นกุญแจสำคัญในการเจริญรุ่งเรืองในภูมิสังคมทางเทคโนโลยี ที่พัฒนาอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยที่พบว่า การสร้างแรงยึดเหนี่ยวทางสังคมเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาสังคม ที่เข้มแข็งและยั่งยืน ความไว้วางใจ การมีส่วนร่วม และการยอมรับความแตกต่างเป็นหัวใจสำคัญ ในการสร้างความเป็นหนึ่งเดียวกัน การดำเนินนโยบายและกิจกรรมที่ส่งเสริมความสามัคคี และลดความเหลื่อมล้ำ จะช่วยให้สังคมสามารถก้าวไปข้างหน้าอย่างมั่นคงและสงบสุข สอดคล้องกับ ทิพย์ภา ดาหาร และเจทสรिया ดาวราช (2561) ที่ศึกษาเรื่องการพัฒนา รูปแบบการดูแลสุขภาพ ผู้สูงอายุโดยชุมชนมีส่วนร่วม ตำบลหนองเหล็ก อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัย พบว่า 1) รูปแบบการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุโดยชุมชนมีส่วนร่วม ประกอบด้วย (1) สร้างเครือข่าย การดำเนินงาน (2) พัฒนาศักยภาพเครือข่ายการดำเนินงาน (3) จัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุ (4) อบรม ให้ความรู้ผู้ดูแลผู้สูงอายุ (5) ผู้ดูแลสูงอายุเป็นแกนร่วมในการเยี่ยมบ้านผู้สูงอายุกลุ่มติดบ้าน และติดเตียง (6) ทีมพี่เลี้ยงออกนิเทศติดตามประเมินผลการดำเนินงาน (7) จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถอดบทเรียนและคืนข้อมูล 2) ปัจจัยแห่งความสำเร็จ คือ 1) มีคณะกรรมการระดับตำบลที่มีความเข้มแข็ง 2) มีการประสานความร่วมมือระหว่างทีมสหสาขาวิชาชีพและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างดี และ 3) ผู้ดูแลผู้สูงอายุมีความตั้งใจและมุ่งมั่นในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ นอกจากนี้ในกลุ่มผู้สูงอายุ ที่มีศักยภาพต้องจัดกิจกรรมให้ผู้สูงอายุอยู่เสมอ เพื่อป้องกันภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้นทำนอง

เดียวกับ สังวาล จางโพธิ์ (2564) ที่ศึกษาเรื่องการพัฒนา รูปแบบการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุโดยชุมชนมีส่วนร่วม ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุโดยชุมชนมีส่วนร่วม 7 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การศึกษาปัญหา 2) การจัดเวทีแลกเปลี่ยนอย่างมีส่วนร่วม 3) การวางแผนอย่างมีส่วนร่วม 4) การคืนข้อมูลให้ชุมชน 5) การประชาคม 6) การดำเนินการตามแผน และ 7) การประเมินผล ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ได้แก่ อาชีพ รายได้สุทธิต่อเดือน ความเพียงพอของรายได้ สุขภาพของผู้สูงอายุ การเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพของชุมชน และการปฏิบัติตัวในการดูแลสุขภาพ ดังนั้นควรมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ การปฏิบัติตัวด้านการออกกำลังกาย และด้านการจัดการความเครียด ให้กับผู้สูงอายุ เพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดี การจัดการช่องว่างระหว่างวัย ในชุมชนถือเป็นสิ่งสำคัญในการส่งเสริมความสามัคคี ความเข้าใจ และความร่วมมือระหว่างบุคคลในกลุ่มอายุต่าง ๆ ด้วยการทำความเข้าใจสาเหตุและผลกระทบของช่องว่างระหว่างรุ่น

ขณะที่จากผลการวิจัยที่เกิดข้อค้นพบว่าการสร้างแรงยึดเหนี่ยวทางสังคม การจัดการช่องว่างระหว่างวัย และการใช้เทคโนโลยีเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้คนทุกวัยสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีคุณภาพ การดำเนินมาตรการสนับสนุนที่เหมาะสม รวมถึงการพัฒนา นโยบายและโครงการที่ช่วยลดช่องว่างระหว่างวัย จะส่งผลให้สังคมสามารถก้าวเข้าสู่สังคมสูงวัยได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน สอดคล้องกับ Jentsantikul (2023) ที่ระบุว่า การนำนโยบายและระบบสนับสนุนที่มีประสิทธิผลมาใช้ถือเป็นสิ่งสำคัญในการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ การจัดสวัสดิการสังคมจะต้องตอบสนองความต้องการและสิทธิพื้นฐานของมนุษย์ของผู้สูงอายุอย่างเหมาะสม โดยต้องแน่ใจว่าผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงทรัพยากรและบริการที่จำเป็นได้ และยังคงสอดคล้องกับ Jensen (2010) ที่เสนอว่าการแก้ไขความแตกต่างและความแตกแยกภายในสังคมยังมีความสำคัญต่อการส่งเสริมความสัมพันธ์ ความมุ่งมั่นในการส่งเสริมโอกาสที่เท่าเทียมกัน และลดการกีดกันทางสังคมช่วยสร้างสภาพแวดล้อมที่ทุกคนรู้สึกว่ามีคุณค่าและรวมเป็นหนึ่ง

ข้อเสนอแนะ

เทศบาลตำบลน้ำโจ้วต้องมุ่งเน้นการสร้างแรงยึดเหนี่ยวทางสังคมผ่านการกำหนดปทัสถาน (ข้อตกลง) ของตำบล ภายใต้ปัจจัยสำคัญ ได้แก่ 1) การสร้างแรงยึดเหนี่ยวทางสังคม ด้วยการส่งเสริมความผูกพันทางสังคมสำหรับการสร้างสังคมที่เหนียวแน่นและปรองดอง โดยอาศัยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะเจ้าของพื้นที่เป็นศูนย์กลาง 2) การจัดการช่องว่างระหว่างวัย ด้วยการส่งเสริมความสามัคคี ความเข้าใจ และความร่วมมือระหว่างบุคคลในกลุ่มอายุต่าง ๆ ด้วยการทำความเข้าใจสาเหตุและผลกระทบของช่องว่างระหว่างรุ่น และ 3) นวัตกรรมทางสังคมที่เกิดจากการวิจัย ด้วยการสร้างแอปพลิเคชัน ใช้ในโทรศัพท์มือถือและคอมพิวเตอร์ รวมถึงอุปกรณ์อื่นที่สามารถดาวน์โหลดและใช้งานแอปพลิเคชันนี้ได้ เพื่อสร้างกิจกรรมให้เกิดขึ้นในสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันที่เป็นการค้าพาณิชย์และองค์กรต่าง ๆ อย่างแท้จริง เพื่อที่จะนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมสูงวัย ทำให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถดำรงชีวิตด้วยตนเองได้อย่างมีคุณค่า และเกิดกลไกที่เอื้อต่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

เอกสารอ้างอิง

- กนกพันธ์ โลกุตรวรงค์. (2565). การจัดการช่องว่างระหว่างวัยเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
ในองค์กร. *วารสารปัญญาวิวัฒน์*, 3(2): 132-143.
- โกวิท วงศ์สุรวัฒน์. (2552). *เจนวายคืออะไร*. มติชนรายวัน ฉบับวันที่ 17 มิถุนายน พ.ศ. 2552
ปีที่ 32 ฉบับที่ 11421.
- ณัฐนันท์ วิจิตรอักษร และคณะ. (2565). *การจัดทำนโยบายและมาตรการ และวิเคราะห์ภาระทางการ
คลังต่อชุดสวัสดิการ เพื่อรองรับการเข้าสู่สังคมสูงอายุของแรงงานนอกระบบ*. กรุงเทพฯ:
สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ).
- ทิพยาภา ดาหาร และเจตสรียา ดาวราช. (2561). การพัฒนารูปแบบการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุโดย
ชุมชนมีส่วนร่วม ตำบลหนองเหล็ก อำเภอโกสัมพินัย จังหวัดมหาสารคาม. *วารสารวิชาการ
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม*, 2(3): 42-54.
- เทพพร โลมารักษ์. (2565). *นวัตกรรมการเสริมสร้างแรงยึดเหนี่ยวทางสังคมด้วยกลไกการพัฒนา
ระบบเครือข่ายการสนับสนุนทางสังคมผู้สูงวัยเพื่อสร้างสังคมคุณภาพทุกช่วงวัยรองรับสังคม
สูงวัยในจังหวัดบุรีรัมย์*. (Online) [http://blog.bru.ac.th/2022/08/25/นวัตกรรมการ
เสริมสร้าง-2/](http://blog.bru.ac.th/2022/08/25/นวัตกรรมการเสริมสร้าง-2/) Retrieved 28, Mar.2023.
- นิภา วิริยะพิพัฒน์. (2559). บทบาทของการบริหารทรัพยากรมนุษย์: ปรับกลยุทธ์รับมือ AEC.
วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, 36(2).
- ปิยะพร ขุนทองเอก. (2566). *Generation Gap หนึ่งในความท้าทายในที่ทำงาน*. (Online)
[https://pwg.co.th/articles/generation-gap-หนึ่งในความท้าทายในที่/
Retrieved 28, Mar.2023.](https://pwg.co.th/articles/generation-gap-หนึ่งในความท้าทายในที่ทำงาน)
- วีรพล เจริญธรรม. (2560). “สูงวัยไม่ใช่แค่ผู้สูงอายุ” เน้นรับมือสังคมสูงวัยต้องเตรียมพร้อมตั้งแต่
หนุ่มสาว. (ออนไลน์) <https://siamrath.co.th/n/10296/> Retrieved 28, Mar.2023.
- สังวาล จ่างโพธิ์. (2564). การพัฒนารูปแบบการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุโดยชุมชนมีส่วนร่วม ตำบลบ้าน
โพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา. *วารสารวิจัยและพัฒนาด้านสุขภาพ*, 7(2), 165–183.
- ศุภลักษณ์ ปรางนาดี. (2566). *การสานพลังเชิงระบบรับมือสังคมสูงวัย*. กรุงเทพฯ: สำนักงาน
เลขาธิการวุฒิสภา.
- ศูนย์เรียนรู้สุขภาพ. (2563). *คุยกันให้ครอบครัวอบอุ่น*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุน
การสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.).
- ศูนย์วิจัยกิจการไทย. (2564). *สังคม สูงอายุ...แบบสมบูรณ์ คนไทยพร้อมแล้วหรือยัง?*. (Online)
[https://www.kasikomresearch.com/th/analysis/k-social-media/Pages/Aging-
society-FB-30-04-21.aspx/](https://www.kasikomresearch.com/th/analysis/k-social-media/Pages/Aging-society-FB-30-04-21.aspx/) Retrieved 28, Mar.2023.
- ศูนย์วิชาการด้านการรู้เท่าทันสื่อของผู้สูงอายุ. (2565). *การสื่อสารกับผู้สูงวัย: ความเข้าใจและไม่
ตัดสิน*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล. (2566). *เกิดอะไรขึ้น? เมื่อประเทศไทย
เข้าสู่ “สังคมสูงอายุอย่างสมบูรณ์”*. นครปฐม: คณะทำงานจัดทำรายงานสุขภาพคนไทย.

- สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ. (2566). *สังคมผู้สูงอายุในประเทศไทยและการรับมือกับปัญหา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- Beadle-Brown, J., Hutchinson, A. and Whelton, B. (2008), "A better life: the implementation and effect of person-centred active support in the Avenues Trust". *Tizard Learning Disability Review*, 13(4): 15-24.
- Denzin, N. K. (1970). *The research act: A theoretical introduction to sociological methods*. Chicago: Aldine Publishing Co.
- Jensantikul, N. (2023). Social Welfare for Thailand's Elderly: Policy Perspectives and Proposals for Co-production. *Asia Social Issues*, 16(3), e253814.
- Jenson, J. (2010). *Defining and Measuring Social Cohesion*. Pall Mall: London, UK.
- The Active. (2022). *ความจริงของเด็กเกิดใหม่ สะท้อน “สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์” : เปิดข้อเสนอ ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนงานผู้สูงอายุไทย*. (Online) <https://theactive.net/data/aged-society/> Retrieved 28, Mar.2023.
- United Nations. (2009). *World Population Prospects: The 2008 Revision*. Sales No. 09.XII.6. New York.